

TALOUSARVIOALOITE 1250/2005 vp

Määrärahan osoittaminen arboretumien ylläpitoon

Eduskunnalle

Suomessa on 30—40 merkittävää arboretumia eli kokeellista puu- ja pensaslajikepuistoa. Näillä on suuri taloudellinen ja ympäristöllinen merkitys tutkittaessa eri lajikkeiden elinmahdollisuuksia. Merkitys vain korostuu entisestään mahdollisten ilmastollisten muutosten yhteydessä. Osalla arboretumeista on ollut myös tärkeä tieteellinen merkitys puu- ja pensaslajikkeiden jalostustyössä.

Arboretumit ovat osa kansallisia arvopuistojamme, ja ne vastaavat luonnonsuojelualueita ja kansallispuistoja. Tätä ei kuitenkaan valtiovalta eivätkä kunnatkaan ole ottaneet huomioon. Yksityisistä arboretumeista vain Mustilan arboretum saa pienen valtionavun eli 51 000 euroa. Summa on kuitenkin sillekin riittämätön, kun otetaan huomioon sen kansallinen ja kansainvälinen merkitys.

Merkittäviä muita yksityisiä arboretumeita ovat mm. Karjalohjan Tammiston, Oriveden Hörtsänän, Kustavin Sarvilinnan, Nuutajärven kartanon ja Limingan arboretumit.

Monia arboretumeita uhkaa rappeutuminen, vaikka niitä kunnostetaan talkootyöllä, koska ne eivät tuota omistajilleen lainkaan tuloja. Esimerkiksi maailmankuulun kemistin Gustav Kompan Karjalohjalle perustamassa Tammiston arboretumissa oli aikoinaan yhteensä 700 puuvartista la-

jiketta ja 2 000 kasvilajiketta. Hän lahjoitti sen testamentillaan Turun yliopistolle, joka ei ottanut sitä vastaan, vaan katsoi sen taloudelliseksi rasitteeksi. Nyt arboretumissa on jäljellä enää 235 puuvartista lajiketta.

Suomen Dendrologinen seura julkaisi vastikään Suomen arboretumeista ensimmäisen teoksen (Suomen Puulajipuistot), joka sisältää kuvauksia 80 kohteesta. Uudenmaan liitto puolestaan kartoitti oman alueensa arboretumit ja arvopuistot. Nämä kartoitukset tarjoavat hyvät lähtökohdat arboretumpolitiikan kehittämiseksi ja rahoituksen turvaamiselle. Suomen Dendrologinen seura voisi olla myös lausunnonantajana tuen suuntaamisessa samoin kuin esim. Suomen Kotiseutuliitto antaa lausuntoja mm. seurojentalojen kunnostusavustusten jaosta.

Vahingollisen kehityksen estämiseksi esitämme arboretumeille kohdennettavan määrärahan korottamista. Määrärahasta puolet kohdennettaisiin Mustilan arboretumiin, joka samalla nimetäisiin Kansallisarboretumiksi.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 30.60.50 lisäyksenä 350 000 euroa arboretumien ylläpitoon.

TAA 1250/2005 vp — Harry Wallin /sd

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Harry Wallin /sd